

Samen waardevol voor Zoetermeer 2018-2022



ChristenUnie **SGP**
Zoetermeer

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
1. Samenleven, zorg en ondersteunen	5
1.1. <i>Gezinnen</i>	5
1.2. <i>Jongeren</i>	5
1.3. <i>Jeugdzorg</i>	6
1.4. <i>Ouderenzorg</i>	7
1.5. <i>Armoede en schuldhulpverlening</i>	9
1.6. <i>Vrijwilligers</i>	9
2. Economie, arbeidsparticipatie en onderwijs	11
2.1 <i>Economie</i>	11
2.2 <i>Arbeidsparticipatie</i>	13
2.3 <i>Onderwijs</i>	13
3. Energie, klimaat, milieu	15
3.1 <i>De rol van de overheid</i>	15
3.2 <i>Milieu-educatie</i>	16
3.3 <i>Van hebben naar delen</i>	16
3.4 <i>Energie</i>	16
3.5 <i>Groen en biodiversiteit</i>	17
3.6 <i>Duurzaam vervoer</i>	18
3.7 <i>Afvalinzameling</i>	18
4. Veiligheid	19
4.1 <i>Betrokkenheid en samenwerking</i>	19
4.2 <i>Veiligheidsrisico's</i>	20
4.3 <i>Overlast</i>	23
5. Dienstverlening en samenspraak	25
5.1 <i>Het belang van samenspraak</i>	25
5.2 <i>Participatie in het openbaar gebied</i>	25
5.3 <i>Bestuurscultuur</i>	25
5.4 <i>Eigen initiatief</i>	26
5.5 <i>Dienstverlening</i>	26
6. Inrichting van de stad	28
6.1 <i>Wonen</i>	28
6.2 <i>Verkeer</i>	30
6.3 <i>Onderhoud openbare ruimte</i>	31
7. Sport, bruis en cultuur	32
7.1 <i>Sport</i>	32
7.2 <i>Bruisende stad</i>	33
7.3 <i>Cultuur</i>	34

Inleiding

Wij geloven...

dat mensen geschapen zijn door God en dat ieder mens uniek en waardevol is. Hij heeft ons aan elkaar gegeven om samen te leven. De ChristenUnie-SGP gelooft dat zinvol leven, vrijheid en veiligheid belangrijker zijn dan geld en bezit. Wij willen een samenleving die vrijheid geeft om te geloven en om zelf verantwoordelijkheid te nemen. Wij willen dat de overheid het goede voorbeeld geeft in woord en daad en ruimte biedt aan inwoners die maatschappelijk initiatief tonen en de handen uit de mouwen steken voor Zoetermeer. We willen een stad waarin we omzien naar elkaar. Een stad waarin het fijn wonen is, voor jong en oud.

Waardevol programma

Daarom gaan wij met dit programma ***Samen waardevol voor Zoetermeer*** de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 in. Met dit programma wil de ChristenUnie-SGP bouwen aan een Zoetermeer waarin iedereen meetelt en waardevol is. Wij investeren in zorg voor elkaar, in de cruciale rol van relaties en gezinnen, een duurzame economie en in een zorgvuldig omgaan met de schepping.

Ambities voor Zoetermeer

De ChristenUnie-SGP is een partij van christenen voor alle mensen. Wij willen de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor Zoetermeer, handen en voeten geven. Doe met ons mee. **Breng op 21 maart 2018 jouw stem uit!** Wij hebben de ambitie om drie zetels te halen.

Jouw stem betekent dat we de komende vier jaar kunnen werken aan de volgende ambities:

1. **Ieder mens telt mee | omzien naar elkaar**

- De ChristenUnie-SGP gelooft in de kracht van **goede zorg en aandacht voor ouderen in de buurt**. Op dit moment is daarvan geen sprake. Er is te weinig capaciteit beschikbaar in de Zoetermeerse verpleeghuizen. Dat moet anders. Je moet verpleegd kunnen worden in je eigen omgeving met eigen familie en vrienden om je heen.
- We willen een positieve bijdrage leveren aan het **ontwikkelen van talenten van onze jongeren**. Daar zijn voldoende woonruimte en ontwikkelings- en

ontspanningsmogelijkheden voor nodig.

- Opgroeien in een stabiel gezin geeft kinderen een stevige basis voor de rest van hun leven en is dus in het belang van de samenleving. Daarom pleit de ChristenUnie-SGP voor **laagdrempelige toegang tot relatieondersteuning**.
- Als het gaat om armoede staat Zoetermeer in de top 20, 1 op de 8 kinderen leeft onder de armoedegrens en het aantal schulden onder jongeren ligt fors boven het landelijk gemiddelde. Daarom zet de ChristenUnie-SGP volop in op **preventie en het vroegmelden van schulden** om erger te voorkomen.

2. **Een veilige en plezierige leefomgeving voor ieder mens | wonen, leven & ontspannen**

- De ChristenUnie-SGP staat voor een **veilige en plezierige leefomgeving** in de stad. Veiligheid is iets wat je vooral als burger wilt ervaren. Zichtbare aanwezigheid van politie op de straat en bij evenementen, cameratoezicht waar nodig, veilig 's avonds over straat kunnen lopen of fietsen en adequate behandeling van aangiften.
- De ChristenUnie-SGP wil een gezonde schepping. De overheid moet samen met ondernemers en burgers werken aan een **duurzame toekomst**. Zo wil de ChristenUnie-SGP een actie tegen voedselverspilling en een routekaart energieneutrale gemeente.
- De ChristenUnie-SGP vindt het belangrijk dat er, zowel in de huur- als koopsector, **voldoende woonruimte** komt voor starters en dat er betaalbare woningen voor jonge gezinnen zijn.
- Sport en cultuur moeten in de breedte, bereikbaar en betaalbaar zijn. Daarbij horen een zwembad, meer recreatiemogelijkheden en bruis. Kortom de ChristenUnie-SGP wil **ontspanning voor iedereen**.

3. **Ieder mens doet mee | onderwijs, economie & arbeidsmarkt**

- Bijna 30% van de Zoetermeerse bevolking is jonger dan 25 jaar. De ChristenUnie-SGP wil daarom **veilig en toegankelijk onderwijs** waarin ieder kind de mogelijkheid heeft een

goede start te maken.

- De ChristenUnie-SGP gaat voor **een sterke lokale economie**. Onze insteek: meer innovatie, een nieuwe visie op bedrijventerreinen, minder regeldruk en een goed evenwicht tussen Stadshart, Woonhart en Dorpsstraat.
- De ChristenUnie-SGP wil **meer samenwerking** tussen onderwijs, gemeente, maatschappelijke partners en de arbeidsmarkt.
- **Eigen initiatief** juicht de ChristenUnie-SGP van harte toe. Inwoners hebben, zowel persoonlijk als in georganiseerd verband, het recht om een taak van de gemeente over te nemen.

De ChristenUnie-SGP fractie is v n christenen, v or iedereen. Een stem op de ChristenUnie-SGP fractie is een stem voor een hoopvol realistisch en sociaal waardevol beleid in Zoetermeer.

Meer weten?

In 2017 zette de ChristenUnie-SGP fractie zich onder andere met succes in voor:

- een plan voor Zoetermeer Smart City
- preventie van softdrugs
- meer pleegzorg in Zoetermeer
- gegevensuitwisseling van het BKR Tiel
- preventie van schuldhulpverlening
- aanpak van eenzaamheid onder ouderen
- cameratoezicht in de Dorpsstraat

[Bekijk alle resultaten die de ChristenUnie-SGP de afgelopen jaren boekte in Zoetermeer.](#)

1. Samenleven, zorg en ondersteunen

Wij hechten waarde aan een zorgzame samenleving waarin we oog hebben voor elkaar. De zorg voor kwetsbare mensen is een Bijbelse opdracht. Kwetsbaarheid is overal zichtbaar: van het ongeboren leven tot de oudste inwoner van de stad.

1.1. Gezinnen

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Zoetermeer moet daarom inzetten op warme gezinnen, goede scholen en veilige buurten. In Zoetermeer zien we een toename van het aantal gebroken gezinnen. Dit vraagt om meer overheidsbeleid dat het gezin als een belangrijk uitgangspunt neemt. De ChristenUnie-SGP wil dat ouders met kinderen tools aangereikt krijgen om te kunnen bouwen aan hun relatie en aan het ouderschap. Zo moet de geboortezorg niet alleen gericht zijn op de lichamelijke voorbereiding op de komst van een kindje, maar ook op de mentale voorbereiding.

In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en tegelijkertijd is trouw in relaties niet vanzelfsprekend. De afgelopen decennia is het aantal echtscheidingen en verbroken relaties fors toegenomen. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak bijzonder ingrijpend. Inzet op ondersteuning en preventie bij relatieproblemen is nodig omdat daarmee kinderen in hun kwetsbare positie worden beschermd en veel relatieleed voor ouders wordt voorkomen.

Daarom willen wij:

- constructief (v)echtscheidingsbeleid, primair voor laagdrempelig en vrijwillig versterken van relaties van ouders, maar daarnaast ook voor tijdige hulp bij onvermijdelijke scheiding
- ouderschaps cursussen via consultatiebureaus
- steun voor initiatieven waarbij ouders andere ouders ondersteunen, zoals Home-Start en de Family Factory.

1.2. Jongeren

Dichtbij: het jeugdbeleid is bij uitstek geschikt om, dicht bij de inwoners, lokaal uit te voeren. Zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin *Meerpunt* laat zien: via korte lijnen laagdrempelige ondersteuning inzetten. Wij zien graag dat het *Meerpunt* zich blijft ontwikkelen als netwerkorganisatie.

Onderwijs: zie paragraaf **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden..**

Wonen: jongeren moeten de kans krijgen om zich te huisvesten in Zoetermeer in betaalbare jongerenwoningen. Het aantal beschikbare woningen is ondermaats. Daarin willen wij samen met woningbouwcoöperaties en kantooreigenaren plannen realiseren voor 500 extra jongerenwoningen.

Alcohol en drugs: de ChristenUnie-SGP staat voor een krachtig ontmoedigingsbeleid van alcoholgebruik door jongeren en een stevige aanpak van alcoholmisbruik. Landelijke wetten op het gebied van alcohol moeten streng worden gehandhaafd.

Verder willen wij dat de huidige situatie rond softdrugsgebruik onder jongeren in kaart wordt gebracht. Wij denken dat de gemeentelijke inzet rond preventie en handhaving moet worden geïntensiveerd, en willen met de raad keuzes maken over de inzet en prioriteiten.

Daarom willen wij:

- meer betaalbare jongerenwoningen: 500 extra in de periode 2018-2022
- integrale zorg voor kinderen en jongeren met meervoudige problematiek
- ontmoediging van alcoholgebruik en aanpak van alcoholmisbruik
- preventielessen op scholen en verplichte voorlichting voor ouders en kinderen over alcohol, drugs en schulden
- aanpak jeugdwerkloosheid door betere aansluiting met bedrijfsleven (zie paragraaf **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**)

1.3. Jeugdzorg

De jeugdzorg valt sinds 2015 onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Dat geeft ons de mogelijkheid om eigen accenten te leggen en maatwerk te leveren. Daarom willen wij stevig inzetten op preventie en vroeg signalering, zodat kinderen en jongeren tijdig worden geholpen, voordat problemen escaleren.

Voor het leveren van maatwerk aan multiprobleemgezinnen is het principe één-gezin-één-plan-één-coördinator leidend. Wij willen graag dat ingezet wordt op de eigen kracht, niet alleen van de gezinnen, maar vooral ook van de gemeenschap. De ondersteuning moet zich daarop richten, dat het gezin wordt versterkt. Een creatieve aanpak hoeft daarbij geen uitzondering te zijn.

De expertise van scholen en kinderopvang moet worden gewaardeerd en gebruikt. Verder willen wij extra investeren in pleeggezinnen, gezinshuizen en steungezinnen om het aantal uithuisplaatsingen en opvang in instellingen terug te dringen.

Met dergelijk beleid wordt waar mogelijk voorkomen dat doorstroming nodig is naar zwaardere vormen van zorg. Dit levert een belangrijke bijdrage aan het betaalbaar houden van de zorg.

Daarom willen wij:

- één-gezin-één-plan-één-coördinator voor multiprobleemgezinnen
- jeugdhulp inkopen op meer dan prijs: ook op kwaliteit en identiteit
- kinderen, jongeren, ouders en scholen worden betrokken bij een integrale visie op jeugdhulp
- ondersteuning van de jonge mantelzorger vanuit de WMO, zodat ze naar school kunnen en vrije tijd hebben
- zorg voor kinderen die met hun moeder in de vrouwenopvang verblijven
- ondersteuning voor tienermoeders
- ondersteuning van de gemeente bij de werving van pleegouders
- samenwerking van gemeente en zorgpartners voor continuïteit van zorg en ondersteuning voor jongeren die 18 worden.

1.4. Ouderenzorg

Zoetermeer is een relatief jonge stad. Dat is overal zichtbaar. Maar ook jonge steden krijgen te maken met vergrijzing. Volgens bevolkingsprognoses stijgt het aandeel 65+-ers de komende 20 jaar van 1/6 naar 1/4 van de bevolking.

We zien dat Zoetermeer met de aanpak en het voorzieningenniveau achterloopt op bijvoorbeeld een stad als Den Haag. De ChristenUnie-SGP vindt dat elke Zoetermeerder oud moet kunnen worden in Zoetermeer, en dat niemand noodgedwongen moet uitwijken naar omliggende plaatsen voor ouderenzorg. Daarom moeten we beschikken over voldoende eigen capaciteit en voorzieningen.

Wij willen dat de ouderenorganisaties actief worden betrokken in de dialoog over voorzieningen voor ouderen. Veel partijen, ook kerken die actief zijn via de diaconieën, en welzijnsorganisaties spelen een rol bij ouder worden. Daarom pleiten wij voor een integrale aanpak om de ouderenzorg stevig te verankeren.

Eenzaamheid: ouderen blijven steeds langer thuis wonen. De stijgende ouderdom in de thuissituatie gaat dan vaak gepaard met fysieke of geestelijke achteruitgang, waardoor ouderen letterlijk het huis niet meer uit komen. Daardoor verminderen de contacten buitenshuis en begint de eenzaamheid. Dit probleem wordt verergerd doordat hun sociale netwerk ook steeds ouder wordt en/of steeds drukker bezet raakt vanwege carrière of gezin.

Wij willen graag dat ouderen vanaf 75 jaar actief bezocht worden. Wij stellen voor met het Vrijwilligers Informatie Punt een vrijwilligersorganisatie op te zetten met als doel het periodiek bezoeken en activeren van ouderen. Bezoekwerk onder ouderen is iets wat in Zoetermeerse kerken en door ouderenbonden al jaren actief plaatsvindt. Deze ervaring kan zinvol zijn bij het opstarten van deze nieuwe activiteit.

Mantelzorg: omdat ouderen langer thuis moeten wonen krijgen zij steeds vaker te maken met beginnende dementie in de thuissituatie, waar dit voorheen in een verzorgingshuis kon worden opgevangen. De partner van de dementerende wordt continu zwaarbelast. Respijtzorg en opvang voor de beginnende dementerende zijn dan nodig. Door de dementerende tijdelijk op te vangen in de zorglocatie krijgt de mantelzorger de gelegenheid om even afstand te nemen en uit te rusten.

Verpleeghuiszorg: zodra de ouderen te maken krijgt met sterkere psychogeriatrische of somatische klachten is opname in een verpleeghuis de enige optie. De beschikbare capaciteit binnen Zoetermeer is de afgelopen jaren afgenomen, terwijl de behoefte is toegenomen. Het Zorgkantoor heeft gesignaleerd dat er een wachtlijst in Zoetermeer is van 70 personen boven de Treeknorm (maximale wachttijd voor verpleging is 6 weken). Dat zijn mensen die in Zoetermeer opgenomen willen worden omdat daar hun netwerk is, niet in Den Haag of een andere stad. Er moet beleid gemaakt worden op basis van beschikbaar onderzoek, om te voorkomen dat de volgende vergrijzingsgolf opnieuw voor capaciteitsproblemen zorgt. Daarbij kan gelijk worden meegenomen dat er binnen een grote stad als Zoetermeer op het moment te weinig te kiezen is op het gebied van zorgaanbieders voor ouderenzorg.

Daarom willen wij:

- georganiseerd bezoekwerk onder ouderen
- voldoende capaciteit voor respijtzorg voor mantelzorgers
- ontmoetingscentra voor beginnend dementerenden
- wegwerken van de wachtlijst voor verpleeghuiszorg door extra capaciteit
- tijdig actieplan om nieuwe wachtlijsten door vergrijzing te voorkomen

1.5. Armoede en schuldhulpverlening

De vraag naar schuldhulp blijft stijgen in Zoetermeer. Naar schatting hebben tienduizend Zoetermeerse gezinnen financiële moeilijkheden. Ook onder jongeren nemen problematische schulden toe.

Wij willen horen bij de drie gemeenten met de beste armoedebestrijding. Dat is belangrijk, want we horen bij de twintig Nederlandse gemeenten met de meeste armoede. Daarvoor moet worden ingezet op alle facetten van armoede en bestrijding, dan gaan de effecten elkaar versterken.

Wij willen allereerst dat de gemeente stevig inzet op preventie en vroegsignalering, zodat problemen zo veel mogelijk worden voorkomen. Daarom moet intensief worden samengewerkt, met partners uit het sociale netwerk, maar ook met het Bureau Kredietregistratie. De aanpak van schulden staat of valt met deze samenwerking.

Ook voorlichting op scholen is een belangrijk middel bij preventie.

Als schulden eenmaal een feit zijn, is het belangrijk om mensen snel in contact te brengen met schuldhulpverlening. Naast de eigen mogelijkheden, moet de gemeente dankbaar gebruik maken van maatschappelijke initiatieven die hun sporen verdiend hebben, zoals de schuldhulpmaatjes.

Verder vinden wij dat de gemeente proefprojecten moet uitvoeren, bij voorbeeld om de schuldhulpverlening eenvoudiger te maken, en om het aantal jongeren dat met (langdurige) schulden te maken heeft te verlagen.

Daarom willen wij:

- in de top 3 staan van beste gemeenten die armoede bestrijden
- een proefproject waarbij de gemeente (onder voorwaarden) schulden van jongeren overneemt, zoals dat in Den Haag gebeurt
- een proefproject waarbij zorgverzekeraars (onder voorwaarden) schulden van cliënten overnemen, zoals CZ dat doet

1.6. Vrijwilligers

Zoetermeer beschikt over een grote hoeveelheid actieve vrijwilligers. Zonder deze vrijwilligers komen veel activiteiten eenvoudigweg tot stilstand. Daarom is ChristenUnie-SGP voor een royale ondersteuning van vrijwilligers vanuit de gemeente.

Wij willen dat er een duidelijke regie wordt gevoerd, in nauwe samenwerking met het Vrijwilligers Informatie Punt. Daardoor kunnen vrijwilligersorganisaties hun werk optimaal doen, zonder daarbij voortdurend struikelblokken tegen te komen. De sociale kaart moet goed bijgehouden worden,

zodat er geen onnodige dubbelingen of hiaten ontstaan, en mensen weten waar ze terecht kunnen.

Bij het verdelen van de subsidies mag het systeem niet worden dichtgetimmerd, waardoor jonge, vernieuwende organisaties niet meer zouden kunnen aanhaken.

Er moet in het beleid ruimte zijn voor (op)waardering. Op deze manier kan er ook gewerkt worden aan het verjongen van ons vrijwilligersbestand.

2. Economie, arbeidsparticipatie en onderwijs

2.1 Economie

Ondernemers zijn van levensbelang voor een vitale stad. Ondernemers en bedrijven maken de economie, niet de overheid. De gemeentelijke overheid schept slechts de voorwaarden zodat ondernemers en bedrijven hun werk zo goed mogelijk kunnen doen.

Bedrijven

Het midden- en kleinbedrijf is de motor van de Nederlandse bedrijvigheid en werkgelegenheid. Juist op gemeentelijk niveau moeten wij het MKB en haar vele zzp'ers niet uit het oog verliezen. Met eenduidige, eenvoudige regelgeving kunnen wij hen van dienst zijn.

Ook voor grotere bedrijven moeten we werken aan een gunstig vestigingsklimaat. Met versoepelde ruimtelijke regels en concurrerende lokale lasten motiveren we bedrijven om zich in onze gemeente te vestigen.

Leegstand van bedrijfspanden is slecht voor de uitstraling van de industrieterreinen en de werkgelegenheid. Een schoon en bewaakt industrieterrein draagt bij aan de aantrekkingskracht van de stad voor nieuwe bedrijven. Daarom willen wij dat de gemeente een goede visie ontwikkelt op bedrijventerreinen, met aandacht voor eventuele herbestemming en voor revitalisering. Ook de servicegraad en de acquisitieactiviteiten van het accountmanagement moeten omhoog. Ter Zake het Ondernemershuis is toonaangevend, laagdrempelig en kan snel inspelen op aanvragen en kansen. De ChristenUnie-SGP wil ook een stadsbreed ondernemersfonds en uitbreiding van het aantal Bedrijven Investeringszones.

Innovatie

Zoetermeer profileert zich graag met ICT en innovatie. Terecht, want de ontwikkelingen volgen elkaar snel op, en we beschikken over mooie initiatieven in onze stad, zoals de Big Data Innovatie Hub en de Dutch Innovation Factory.

Innovatie is de sleutel tot een duurzame groei van de lokale economie, en de versterking van de concurrentiepositie. Daarom moet de gemeente zich blijvend inzetten voor innovatie en onderzoek, en waar het kan samenwerken in vernieuwende verbanden.

De ChristenUnie-SGP wil graag dat Zoetermeer voorop loopt in de ontwikkelingen rond Smart City: het toepassen van innovatieve technologieën om een slimme stad te creëren. Wij denken daarbij

in de eerste instantie aan toepassingen van afvalinzameling, energiegebruik en openbare verlichting.

Hart van de stad

Het centrum moet het bruisend hart van de stad zijn, in een goed evenwicht tussen Stadshart, Woonhart en Dorpsstraat. Wij willen dat leegstand en leegloop creatief worden bestreden met projecten waarin de gemeente samenwerkt met de ondernemers. Met name de Dorpsstraat verdient een krachtige impuls vanuit gemeente en ondernemers. Een winkelmakelaar om het juiste aanbod te creëren kan hierbij een rol spelen. Wij vinden het belangrijk dat de supermarkt voor de Dorpsstraat behouden blijft.

Het Woonhart heeft na de HOM-geschiedenis een frisse blik nodig, een creatieve aanpak om er iets moois van te maken, in goede samenhang met de rest van het centrum.

Sociaal werkgeverschap

Structurele baanonzekerheid bij met name lager opgeleiden is een maatschappelijk probleem dat voor tweedeling zorgt. De gemeente kan dat niet zelfstandig oplossen, maar kan wel het goede voorbeeld geven. Waar mogelijk neemt de gemeente ondersteunend personeel in vaste dienst, en bij uitbesteding doen we bij voorkeur zaken met bedrijven die hun personeel in vaste dienst hebben. Bovendien geven we bij aanbestedingen de voorkeur aan bedrijven die zich inspannen om langdurig werklozen aan het werk te helpen. Deze twee dingen nemen we op in de aanbestedingsvoorwaarden.

Zondag rustdag

Wij geloven dat God ons gezegend heeft met een collectief rustmoment in de week: de zondag. De samenleving heeft baat bij een goed werk-rust-ritme, en wij gunnen iedereen deze tijd voor gezin, ontspanning en kerkgang. Wij vinden het belangrijk dat winkeliers en werknemers worden beschermd tegen de druk om op zondag te werken.

Daarom willen wij:

- meer innovatieve bedrijven en samenwerkingen in Zoetermeer
- vereenvoudigde regelgeving voor het bedrijfsleven
- een nieuwe visie op bedrijventerreinen
- een stadsbreed ondernemersfonds
- kleine winkeliers en werknemers beschermen tegen de druk van de koopzondag

2.2 Arbeidsparticipatie

Maatwerk

In een gezonde economie is plaats voor iedereen die kan en wil werken, ook als dat in aangepaste vorm is vanwege een arbeidsbeperking. Wij willen dat met iedereen die moeilijk werk kan vinden een maatwerkplan wordt geschreven. Hierin is aandacht voor rechten en plichten, en zeker ook voor de persoonlijke situatie. Met een realistisch plan van aanpak wordt dan gezamenlijk gezocht naar werk of waardevolle dagbesteding.

Samenwerking

Als de gemeente de lokale arbeidsmarkt goed in beeld heeft, is het mogelijk om gerichte vragen te stellen aan werkgevers over de plaatsing van werkzoekenden. Deze samenwerking is van het grootste belang, en werkgevers die maatschappelijk verantwoord willen ondernemen, moeten kunnen rekenen op de gemeente als partner.

Een werkgever die kennis heeft van fiscale voordelen, risicobeperking en zijn eigen plichten, is een betere partner op de arbeidsmarkt. De gemeente moet haar kennis op dit vlak actief delen, en met verve haar bemiddelaarsrol vervullen.

Wij zijn blij met en maken graag gebruik van initiatieven als JobHulpMaatje, waarbij vrijwilligers werkzoekenden begeleiden. Ook het Diaconaal Overleg Zoetermeerse Kerken (DOZK) is een waardevolle overlegpartner voor de gemeente.

Daarom willen wij:

- maatwerk en een persoonlijke benadering van werkzoekenden
- samenwerking op alle fronten: met werkgevers, werkzoekenden, in de regio, tussen instanties en met maatschappelijke partners

2.3 Onderwijs

Bijna 30% van de Zoetermeerse bevolking is jonger dan 25 jaar. De gemeente, het onderwijs en de ouders delen de maatschappelijk opdracht om deze kinderen/jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen. In die zin is al het onderwijs bijzonder: scholen zijn van de samenleving, niet van de overheid. Wij staan daarom ook voor de vrijheid van onderwijs: ouders kunnen kiezen voor een school die past bij hun identiteit. De gemeente moet de diversiteit van scholen respecteren en ondersteunen.

Om problemen te voorkomen bij de overstap naar een andere vorm van onderwijs is samenwerking onmisbaar. Dat geldt zeker bij kwetsbare jongeren. De drempels tussen passend onderwijs, preventie en jeugdhulp moeten laag zijn, om tijdige signalering en hulp te bevorderen. De gemeente stimuleert daarom vrijwillige samenwerking tussen alle vormen van onderwijs. Maar (afgedwongen) samenwerking mag geen inbreuk maken op de autonomie en identiteit van schoolbesturen.

Daarnaast wil de ChristenUnie-SGP dat onderwijs, overheid en arbeidsmarkt meer gaan samenwerken. Een project zoals 'On stage' waarbij de arbeidsmarkt en het onderwijs elkaar ontmoeten, is hier een goed voorbeeld van. Verder moet de gemeente ook bij aanbestedingen de voorwaarde stellen dat plaatselijke ondernemers stageplekken creëren.

Daarom willen wij:

- Inzet van voor- en vroegschoolse educatie en schakelklassen ter bestrijding van onderwijsachterstanden
- aandacht voor duurzaamheid en binnenklimaat bij onderwijshuisvesting
- veilige schoolpleinen in samenwerking tussen gemeente en besturen
- goed ICT-onderwijs in de stad
- ruimte voor identiteitsgebonden onderwijs

3. Energie, klimaat, milieu

De aarde waar wij op leven is niet van onszelf. Wij hebben die in beheer gekregen van God. Daarom vindt de ChristenUnie-SGP het bijzonder belangrijk om zuinig te zijn op onze leefomgeving. Daar plukken wij en de toekomstige generaties bovendien de vruchten van.

Juist op gemeentelijk niveau, dicht bij de mensen, kunnen veranderingen beginnen. Internationale afspraken moeten vertaald worden naar lokaal handelen om werkelijk verschil te maken. En alleen via de weg van de plaatselijke, landelijke, Europese politiek komen lokale belangen op de mondiale agenda terecht.

Bij duurzaam beleid komt alles neer op het vinden van een goed evenwicht. Een goed evenwicht tussen de belangen van bewoners, bedrijven en organisaties. Een goed evenwicht tussen groen en bebouwing, tussen milieu en economie. Een goed evenwicht tussen gebruik, verbruik en hergebruik.

3.1 De rol van de overheid

Omdat al die behoeften en al het verbruik de aarde standaard overvragen, is het belangrijk dat de overheid actief optreedt. Als regisseur en overlegpartner, als goed voorbeeld en als regelgever en handhaver. Bovendien hebben ontwikkelingen de steun in de rug van de overheid nodig, om voldoende impact te hebben.

Dat willen we om te beginnen terugzien in elk beleidsstuk: de paragraaf duurzaamheid. Bovendien is het belangrijk dat de gemeente altijd en overal het duurzame voorbeeld geeft. Dienstauto's, inkoopbeleid, inkoop van energie – burgers moeten een voorbeeld kunnen nemen aan hun gemeente.

In de tweede plaats vult de gemeente haar rol in door financiële stimuleringsmaatregelen (ook voor bedrijven) en door het sluiten van zogenaamde Green Deals. Daarbij sluit de overheid overeenkomsten met bedrijven, organisaties en particulieren, als ze duurzame plannen maken en daarbij hindernissen tegenkomen die de overheid kan wegnemen.

Milieuregels hebben alleen zin bij effectieve handhaving. Het functioneren van en de afspraken met de Omgevingsdienst Haaglanden moeten bij de gemeente in beeld blijven, zodat op de kwaliteit kan worden toegezien. Uiteindelijk blijft de gemeente zelf verantwoordelijk voor een veilige stad, ook op het gebied van milieuregelgeving.

3.2 Milieu-educatie

Omdat de jeugd de toekomst heeft en de aarde erft, moeten we investeren in milieu-educatie. Want duurzaamheid is vaak een kwestie van ambitieuze doelstellingen op lange termijn, maar vaak ook vooral een kwestie van kennis en gedrag, wat aangeleerd moet worden.

Vele steden hebben hiervoor al een Milieu Educatief Centrum, en dat willen wij ook graag in Zoetermeer realiseren. Een dergelijk centrum is een vraagbaak en een denktank, een spin in het web van ideeën, en een plaats waar de jeugd milieukennis boeiend krijgt aangeboden.

3.3 Van hebben naar delen

De economie is zichtbaar aan het verschuiven in een duurzame richting. Het stemt ons positief als we initiatieven zien op basis van delen, doorgeven, hergebruiken en repareren. De gemeente moet dit waar mogelijk faciliteren, bij voorbeeld door te stimuleren dat leegstaande panden worden gebruikt als repaircafé's en weggeefwinkels. Graag nemen we een voorbeeld aan Zweden, waar een duurzaam recycle-winkelcentrum is gerealiseerd: het ReTuna Återbruksgalleria in Eskiltuna. Ook initiatieven die voedselverspilling tegengaan, moeten de ruimte krijgen. Aan de hand van de veranderende landelijke wetgeving moet het mogelijk zijn, bij voorbeeld voor supermarkten, om voedsel dat nog bruikbaar is aan voedselbanken te geven.

De gemeente kan verder zoeken naar mogelijkheden om het delen van auto's te stimuleren, wat verlichtend is voor de parkeerdruk. Particuliere initiatieven op dit gebied moeten omarmd worden.

Daarom willen wij:

- duurzaamheidsbeleid wordt meegenomen in elk voornemen van de gemeente
- de gemeente geeft op alle vlakken van duurzaamheid het goede voorbeeld
- het stimuleren van duurzame initiatieven met de Green Deal methode
- een nieuw Milieu Educatief Centrum, als vraagbaak voor onderwijs, bedrijfsleven en burgers
- leegstaande gebouwen worden onder andere gebruikt om duurzame initiatieven een plek te geven
- actie tegen voedselverspilling

3.4 Energie

Een lagere CO₂-uitstoot begint bij energiebesparing in woningen, kantoren en bedrijven. De volgende stap is het duurzaam opwekken van energie, met wind, zon, rioolwarmte, aardwarmte, enzovoort: de energietransitie. Het nieuwe kabinet neemt hier flinke stappen in, en juist de

gemeenten moeten hier voluit aan bijdragen. Wij willen graag dat de gemeente zich aansluit bij de Warmtealliantie, die bezig is het met ontwikkelen van het Warmtenet in Zuid-Holland.

De bestuurslaag het dichtst bij de burgers moet het goede voorbeeld geven bij besparing en energietransitie. Zelf zuinig omgaan met energie, en over te stappen op duurzame vormen. Denk hierbij aan duurzame straatverlichting, elektrische dienstauto's, zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen, energieneutraal bouwen, enzovoort.

Wij zien graag dat er een "routekaart energieneutrale gemeente" wordt opgesteld, waarin wordt aangegeven hoeveel duurzame energie er lokaal kan en moet worden opgewekt. Plaatselijke initiatiefnemers en bewonerscoöperaties moeten hierbij kunnen aanhaken.

Dit kan per wijk worden uitgewerkt, waardoor er sneller voortgang wordt geboekt. Afhankelijk van het type woningen in de wijk kan dan maatwerk worden geleverd in de prioritering.

Er moet voldoende geld in de subsidiekas zitten voor duurzame verbetering van koopwoningen. En met woningcorporaties moet worden samengewerkt om energielabels van bestaande huurwoningen te verbeteren. Aardgasloos bouwen moet de norm worden, daarover moeten afspraken gemaakt worden met commerciële partijen.

De gemeente Zoetermeer zet vol in op het verduurzamen van de bestaande woningen door innovatieve nul-op-de-meter concepten.

Daarom willen wij:

- de gemeente sluit zich aan bij de Warmtealliantie en het Warmtenet
- de gemeente geeft het goede voorbeeld bij energiebesparing en energietransitie
- het uitdagen van bedrijven om duurzaam en energiezuinig te werken
- een "routekaart energieneutrale gemeente" om lokale energie in beeld te brengen

3.5 Groen en biodiversiteit

Gemeenten kunnen veel doen om de omgeving te vergroenen en de biodiversiteit te vergroten. Er zijn allerlei slimme combinaties bedacht die de stad klimaatadaptiever maken. Een groene omgeving werkt als een spons voor het opvangen van water en gaat ook hittestress tegen.

De uitgangspunten en het actieprogramma uit de visie Biodiversiteit van de Groentriologie moeten actief worden uitgewerkt en toegepast, en een vervolg krijgen in de nieuwe raadsperiode.

Als inwoners initiatief nemen op dit vlak, moet de gemeente dat faciliteren en ondersteunen. Een website als vitalegroenestad.nl is daarbij inspirerend voor burger en bestuurder.

3.6 Duurzaam vervoer

De gemeente moet ernaar streven om elke vervoersbeweging een stap duurzamer te maken.

Stimuleer bewoners om de fiets te nemen in plaats van de auto, door in te zetten op een goed en veilig fietsnetwerk, en op genoeg fietsenstallingen. Via scholen kan worden ingezet op fietsgebruik bij woon-schoolverkeer, dat is gelijk veiliger en gezonder voor de schoolgaande jeugd.

Stimuleer het gebruik van het openbaar vervoer met alle overlegmogelijkheden die we hebben. Zet in op de veiligheid en bereikbaarheid van stations.

Ook duidelijke fiets- en wandelroutes zijn hierbij behulpzaam. Net als makkelijke uitgangen uit de wijken voor autoverkeer, waardoor auto's niet te lang rondrijden in de woonwijken.

Daarom willen wij:

- een fris vervolg op de groentriologie (beleidsdocumenten) dat past bij deze tijd: concreet, innovatief en energiek
- aansluiten bij groene initiatieven van buurgemeenten en particulieren
- fietsgebruik en openbaar vervoer worden gestimuleerd, maar dan ook makkelijker gemaakt
- het aantal oplaadpunten voor auto's groeit mee met het aantal elektrische auto's

3.7 Afvalinzameling

Afval wordt gelukkig in toenemende mate gezien als grondstof: de circulaire economie krijgt vorm.

Daarom moet de gemeente het scheiden van huishoudelijk afval waar het maar kan makkelijker maken. Pilots met verschillende containers, ophaalfrequenties en dergelijke moeten alle ruimte krijgen. Ook bedrijfsafval moet hierbij niet over het hoofd worden gezien.

De circulaire economie is bovendien een bron van (laaggeschoold) werk, en wellicht bruikbaar in het sociaal domein.

Zwerfafval is een grote ergernis voor burgers. Het is belangrijk om hen zelf aan te moedigen zowel op te ruimen als schoon te houden. Scholen kunnen in hun eigen omgeving het goede voorbeeld geven, en burgers kunnen hun eigen straat "adopteren". De gemeente kan hier door campagnes en behulpzaam gedrag ruimte voor scheppen.

Daarom willen wij:

- afvalscheiding bij de bron wordt steeds normaler en steeds makkelijker
- banen die voortkomen uit de groei van de circulaire economie worden ingezet in het sociaal domein
- burgers worden geactiveerd tegen zwerfafval

4. Veiligheid

In een veilige samenleving kan iedereen zichzelf zijn, met respect voor ieder ander. De ChristenUnie-SGP ziet mensen als geliefd en waardevol geschapen door God. Zo waardevol dat Hij alles voor ze over had. Daarom is ieder mens van betekenis, en van alle mensen mag worden verwacht dat zij naar vermogen verantwoordelijkheid nemen. Dit geldt zowel voor burgers als voor een ieder binnen de overheid.

4.1 Betrokkenheid en samenwerking

Mensen willen zich thuis voelen in de buurt waar zij wonen en waar hun kinderen naar school gaan. Het vraagt vooral om betrokkenheid op elkaar in buurt of wijk. Een wijkgerichte aanpak met een zichtbare wijkagent. 'Wijk en Agent Samen (WAS)' is een goed voorbeeld van samenwerking tussen burger en politie. Burgers en verenigingen worden onder andere via de sociale media betrokken bij het vergroten van de veiligheid. De ChristenUnie-SGP is daarom voorstander van mogelijkheden die worden geboden door bijvoorbeeld: Burgernet, PolitieApp, en de GemeenteApp. Op 'kleine' misdrijven die door burgers en bedrijven worden gesignaleerd moet gehandhaafd worden.

De ChristenUnie-SGP wil dat initiatieven van inwoners om een veilige en plezierige woonomgeving te creëren de ruimte krijgen. Van de gemeente mogen zij verwachten dat die zich inzet voor veiligheid en zorgt dat inwoners optimaal in staat zijn om van hun buurt een aangename woonomgeving te maken. Wij vinden dat de lokale overheid kerken en andere gemeenschappen die in hun buurt of wijk een sociale rol willen spelen, moet stimuleren en aanmoedigen. De ChristenUnie-SGP wil een overheid die met haar inwoners meedenkt en waar mogelijk belemmeringen op het gebied van wet- en regelgeving wil wegnemen.

Zoetermeer geeft ook ruimte aan en werkt samen met organisaties die op het gebied van veiligheid initiatieven ontplooiën. We noemen Gevangenzorg Nederland (met het hoofdkantoor in Zoetermeer) en Stichting Exodus, die ex-gevangenen en hun familie actief begeleiden met effectieve herstelprogramma's.

Ook als winkeliers of particulieren de handen ineen slaan om camerabewaking te realiseren, of andere veiligheidsbevorderende maatregelen, moet de gemeente bereid zijn een bijdrage te leveren. We denken aan de initiatieven in de Dorpsstraat.

Brandweer, hulpverlening en rampenbestrijding

De hulpdiensten, brandweer en ambulancezorg zijn voldoende toegerust om hun taken in Zoetermeer goed te kunnen vervullen. De brandweer investeert, naast de reguliere brandbestrijding, ook in preventieve taken.

Wij zijn blij met de brandweervrijwilligers, maar hun belangen blijven een punt van aandacht. Geweld tegen politie, brandweer, openbaar vervoer- en ambulancepersoneel is onacceptabel. Krachtig optreden van politie en justitie moet hier een halt aan toeroepen zonder tolerantie.

Bij crises en rampen komt steeds meer aandacht voor psychosociale hulpverlening, geestelijke verzorging en collectieve rouwverwerking. De gemeente moet via het Beraad van Kerken afspraken maken met de kerken in Zoetermeer over hun rol hierin.

Daarom willen wij:

- een wijkgerichte aanpak met een zichtbare wijkagent
- dat de gemeente bewonersinitiatieven op het gebied van veiligheid faciliteert, regisseert en/of publiceert
- aandacht voor de hulpverlenende rol van kerken bij rampscenario's

4.2 Veiligheidsrisico's

Kosten verhalen en cameratoezicht

De gemeente Zoetermeer dient alle geweldsdelicten, structurele overlast, vandalisme en (kleine) criminaliteit aan te pakken. Daarbij moeten de kosten altijd verhaald worden op de daders.

Wij zijn voor cameratoezicht waar dat overlast en criminaliteit kan voorkomen. Wij zien dat als nuttig onderdeel van een totale aanpak.

Risicobedrijven

De gemeente is verantwoordelijk voor de risicobeheersing en handhaving rond risicobedrijven. Industrie, tankstations, vuurwerkopslag, chemische opslag – de veiligheid van de inwoners van Zoetermeer heeft hier prioriteit.

De uitvoering en handhaving is in handen van de Omgevingsdienst Haaglanden. Juist daarom is het van belang dat de gemeente scherp zicht houdt op de kwaliteit van de handhaving en op tijd bijstuurt waar dat nodig is

Verkeersveiligheid

Het aantal mensen dat gewond raakt in het verkeer neemt steeds verder toe. Wij willen dat hiervan een goede registratie wordt bijgehouden, zodat in het beleid ingespeeld kan worden op gevaarlijke plekken, gevaarlijke tijden, gevaarlijke voertuigen enzovoort.

Zaken die daarbij boven komen drijven moeten worden aangepakt, ook als het gaat om gevaarlijke paaltjes midden op fietspaden en onvoldoende verlichting.

Speciale aandacht moet uitgaan naar kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals voetgangers en fietsers. De gevolgen van het weren van brommers/snorfietsen op fietspaden moeten worden geëvalueerd.

Via scholen werkt de gemeente actief mee aan het realiseren van verkeerslessen en veiligheidslabels voor scholen.

Extremisme en radicalisering

De ChristenUnie-SGP constateert met lede ogen dat de tegenstellingen tussen de moslimgemeenschap en de rest van de Nederlandse samenleving zijn gegroeid. Een gevolg hiervan is dat een deel van jongeren zich afkeert van de maatschappij en van de familie en gemeenschap waarin ze zijn groot geworden. Doordat haat-prediking zich grotendeels op internet afspeelt, onttrekt radicalisering zicht vaak aan de invloed van familie en lokale gemeenschap. Het is daarom belangrijk dat de omgeving vroeg signaleert en dat signalen van radicalisering alert worden opgepakt. Dit kan door mensen uit iemands omgeving bij elkaar te brengen na melding bij een gemeentelijk meldpunt. Een meldpunt waar ouders, leerkrachten en vrienden die zich zorgen maken om radicalisering van hun kind, leerling of een vriend dat kunnen melden. Zolang er geen strafbare feiten gepleegd worden is de rol van het meldpunt beperkt tot het bij elkaar brengen van betrokkenen om verdere radicalisering tegen te gaan. Bij (vermoeden van) strafbare feiten wordt de politie ingelicht.

In het geval dat een organisatie jongeren opzet tegen de maatschappij moeten (buitenlandse) subsidierelaties worden verbroken en schakelt de gemeente het OM in. Want extremisme, racisme en haatzaaien willen we niet tolereren in Zoetermeer.

Daarom willen wij:

- een gemeentelijk meldpunt radicalisering
- bij subsidie aanvragen toetsen of activiteiten van een organisatie niet tegen de Nederlandse rechtsorde ingaan
- optreden tegen subsidies door buitenlandse organisaties of mogendheden die de Nederlandse rechtsorde bedreigen

Drugs en alcohol

Wij zijn tegen de legalisatie van softdrugs en dus tegen coffeeshops. Maar uitgaande van de realiteit willen we dat het lokale coffeeshopbeleid strikt wordt gehandhaafd. Wietteelt door gemeenten is onwenselijk. Tegen illegale kwekerijen moet hard worden opgetreden, en growshops moeten verboden worden.

De gemeente moet meer doen tegen het toenemende gebruik en de groeiende acceptatie van synthetische drugs. Het dumpen van drugsafval levert enorme milieuschade op en gaat gepaard met illegaliteit en criminaliteit. De ChristenUnie-SGP wil dat Zoetermeer zich in de regio/provincie sterk maakt voor een taskforce drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken. De handhaving van de Drank- en Horecawetgeving vraagt om voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers.

Mensenhandel, uitbuiting en prostitutie

Mensenhandel komt niet alleen in de prostitutie voor maar ook in de horeca, de agrarische sector en productiewerk, in de vorm van economische uitbuiting. Alle mogelijkheden om mensenhandel en uitbuiting tegen te gaan, moet de gemeente benutten. Dat betekent dat de verschillende gemeentelijke diensten goed samenwerken en alert zijn op signalen van mensenhandel en daarbij samenwerken met de partners zoals politie en OM.

Wij willen dat de gemeente zorg draagt voor voldoende hulp- en uitstapprogramma's voor prostituees. De gemeente moet inspelen op de verschuiving van prostitutie van de clubs en bordelen naar het thuiswerken/via internet diensten aanbieden. Door deze trend neemt de onzichtbaarheid van de prostitutiebranche toe en daarmee ook het risico op illegaliteit, uitbuiting en mensenhandel.

Seksueel en huiselijk geweld

Seksueel geweld en huiselijk geweld zijn een groot probleem qua omvang in onze samenleving en qua impact op de slachtoffers. Vaak zijn de daders kennissen of familie van het slachtoffer. Gemeentelijke diensten en hulpverleningsinstanties moeten goed samenwerken, alert zijn op signalen en adequaat reageren.

Dat geldt overigens net zozeer als het gaat om de gevaren van internet en social media: via grooming (digitaal kinderlokken) worden kinderen slachtoffer van pedofielen. Sexting (seksueel getinte foto's en berichten via media) wordt steeds vaker gebruikt om minderjarigen te dwingen tot seksuele handelingen, door chantage met hun naaktfoto's.

Ook tegen deze uitwassen worden burgers in een veilige samenleving beschermd.

Daarom willen wij:

- registratie van verkeersslachtoffers en aanpak van gevaarlijke plekken
- dat kosten van vandalisme altijd worden verhaald op de daders
- dat billboard reclames in de openbare ruimte reclame bevatten die geschikt is voor alle leeftijden. Geen sex- en overspelreclames op straat.
- een krachtige aanpak van alcoholmisbruik, gokverslaving, drugsverslaving en prostitutie/mensenhandel. Begin met preventie op jonge leeftijd door middel van voorlichting aan kinderen en ouders.
- een regionale aanpak van mensenhandel en streng toezicht op thuisprostitutie
- geen nieuwe vestigingen van gokgelegenheden
- geen proeven met legale wietteelt in Zoetermeer

4.3 Overlast

Geluidsoverlast

De gemeente moet periodiek geluidsoverlast inventariseren. Daarbij gaat het zowel om bronnen van geluid als het aantal inwoners dat er hinder van heeft. Aan de hand van deze inventarisatie wordt dan een actieplan opgesteld om de knelpunten aan te pakken.

Op deze manier voelen inwoners zich serieus genomen als het om klachten over geluidsoverlast gaat.

We wijzen hierbij specifiek op het handhaven van geluidsnormen voor voertuigen. Zoetermeeders ervaren overlast van "racemonsters" die extreem veel geluid produceren. Dat geeft een onveilig gevoel en bovendien is het milieuvervuilend.

Verder denken we aan geluidsoverlast van de RandstadRail, de Hogesnelheidslijn, het verkeer op de Zwaardslotseweg, evenementen op zondag en/of in dichtbevolkte gebieden, geluidsnormen voor een nieuw zwembad en burengerucht. Dit alles moet bij voorbaat deel uitmaken van het actieplan geluidsoverlast.

Vuurwerk

Wij willen dat de overlast en milieuschade door consumentenvuurwerk wordt beperkt. We gaan ervan uit dat er binnen enkele jaren een verbod zal komen op het afsteken van vuurwerk door particulieren. Tot die tijd zal de huidige regelgeving omtrent particulier vuurwerk streng moeten worden gehandhaafd. Met name het snel verhalen van schade op de daders lijkt goed te werken.

Wij staan een ontmoedigingsbeleid voor, wat vorm kan krijgen in meerdere centraal georganiseerde vuurwerkfeesten rond de jaarwisseling, verdeeld over de stad. Hierdoor zouden mensen zelf minder of geen vuurwerk kunnen kopen.

Diverse overlast

We kunnen hier veel soorten overlast specificeren. Hondenpoep, houtrook, fietsen in brandgangen. Maar we verwachten van de gemeente dat er actief wordt opgetreden bij de diverse meldingen, en dat waar nodig beleid wordt gemaakt of gehandhaafd. In overige gevallen is maatwerk nodig, bij voorbeeld door de wijkagent.

Daarom willen wij:

- periodieke inventarisatie van geluidsoverlast en een actieplan
- centraal georganiseerde vuurwerkfeesten
- actieve handhaving op overlastmeldingen, met beleid of maatwerk

5. Dienstverlening en samenspraak

5.1 Het belang van samenspraak

Bij het besturen van de stad moeten de inwoners centraal staan. Hun welzijn, hun veiligheid, hun werk en onderwijs, maar ook hun mening. Besluiten die wij nemen hebben impact op mensen. Daarom is het van belang om hen serieus te nemen bij beleidsvorming, besluitvorming en uitvoering.

Bewoners hebben in toenemende mate behoefte aan inspraak. Dat kunnen wij gebruiken om zo breed gedragen oplossingen te vinden voor grote en kleine vraagstukken, in stad, wijk of buurt. Bovendien is dat goed voor het vertrouwen tussen overheid en burgers.

Daarom organiseert de gemeente niet zozeer informatieavonden over voldongen feiten, als wel inspraakbijeenkomsten waar informatie wordt opgehaald en inwoners worden uitgenodigd om mee te denken. Daarbij hoort dan ook dat deelnemers, naast het geven van hun mening, verantwoordelijkheden oppakken.

5.2 Participatie in het openbaar gebied

Bij (bouw-)projecten in het openbaar gebied moet de gemeente inzetten op participatietrajecten. Daarbij moet altijd duidelijk zijn wat er aan de mensen wordt gevraagd, hoe ver hun invloed gaat, en wat er met hun inspraak wordt gedaan. Zo wordt een zorgvuldige belangenafweging mogelijk in een stad die vol begint te raken.

Daarbij is een goed welstandsbeleid nodig, uitgevoerd door de stadsbouwmeester en de commissie ruimtelijke kwaliteit.

5.3 Bestuurscultuur

Het vertrouwen in de gemeente wordt in belangrijke mate bepaald door hoe het college, ambtenaren en gemeenteraadsleden handelen en optreden in de praktijk. De ChristenUnie-SGP streeft naar een bestuurscultuur in Zoetermeer waarbij zorgvuldigheid, menselijkheid en snelheid belangrijke uitgangspunten zijn. Het is noodzakelijk om de bestuurscultuur regelmatig te peilen om te kunnen beoordelen of er verbeteringen gerealiseerd worden.

5.4 Eigen initiatief

Als inwoners van Zoetermeer met eigen initiatieven komen, moet de gemeente daar in principe en uit principe welwillend tegenover staan. Dat is namelijk precies waar we heen willen met de samenleving.

In dat licht bevelen wij "right to challenge" van harte aan. Hierbij hebben inwoners zowel persoonlijk als in georganiseerd verband het recht om een taak van de gemeente over te nemen, als ze stellen dat ze dat beter en goedkoper kunnen. Zo kan een buurtvereniging het beheer van een speeltuin overnemen, en daarvoor het budget besteden dat de gemeente er voorheen aan besteedde. Dit mag echter niet van gemeentewege worden opgelegd, als vorm van bezuiniging.

Daarom willen wij:

- een gemeente die luistert naar haar inwoners, betreft ze vroegtijdig in het inspraakproces en houdt rekening met de belangen, wensen en inzichten van de bewoners
- een bestuurscultuur in de gemeentelijke organisatie waarbij zorgvuldigheid, menselijkheid en snelheid de belangrijkste agendapunten zijn
- regelmatige peiling van bestuurscultuur om voortgang te peilen en vertrouwen burger in gemeentebestuur te verbeteren

5.5 Dienstverlening

De ChristenUnie-SGP gaat voor een toegankelijk gemeentebestuur, zowel met nieuwe (digitale) communicatiemiddelen, als in persoonlijk contact aan de balie. De dienstverlening moet snel en klantgericht zijn. *Speed is the new currency*, ook voor de overheid.

Het gemeentebestuur draagt er zorg voor dat het financiële huishoudboekje op orde is. Als goed rentmeester gaat het gemeentebestuur sober en doelmatig met de publieke middelen om

Door samen te werken met andere partijen, zoals het UWV, kan de dienstverlening aan werkgevers in Zoetermeer en omgeving worden verbeterd. Eén samenhangend aanbod richting werkgevers verhoogt de effectiviteit, voorkomt dubbel werk en schept duidelijkheid.

Het gemeentebestuur moet doorgaan met digitaliseren en het afschaffen van onnodige regels. De ChristenUnie-SGP wil dat het gemeentebestuur dit onderwerp op regelmatige basis bespreekt met de ondernemersvereniging RVOZ en de winkeliersverenigingen van het Stadshart en de Dorpsstraat.

We moeten intensiever samenwerken, bij voorbeeld met de omliggende gemeenten en de buurgemeenten in de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH). Maar ook met organisaties zoals kerken en verenigingen, zij hebben een belangrijke taak in de samenleving. Te denken valt onder andere aan het Beraad van Kerken, het Interreligieus Overleg Zoetermeer (ILOZ), de Voedselbank, de Kledingbank en het Leger des Heils. De ChristenUnie-SGP ziet kansen voor dergelijke organisaties in het signaleren van problemen en hiaten in de zorg.

Daarom willen wij:

- sober en doelmatig omgaan met publieke middelen
- inzet op digitale dienstverlening en bevordering van digitale correspondentie
- maar ook correcte dienstverlening aan de balie
- snelle klachtenafhandeling, waarbij de indiener altijd inhoudelijke reactie krijgt
- verdere verlaging van de regeldruk voor het bedrijfsleven
- verdergaande vormen van samenwerking , met gemeenten in de regio en ook met instellingen in de stad
- ruimere openstelling van het stadskantoor in de avonduren

6. Inrichting van de stad

6.1 Wonen

De woningmarkt op slot

Zoetermeer is vanaf het begin gebouwd om te wonen. En nog altijd is Zoetermeer een prettige stad om te wonen. Onze stad heeft een gevarieerd woningaanbod, er is volop groen in en tussen de wijken en de verbindingen naar de omgeving zijn over het algemeen goed.

Toch staat ook Zoetermeer de komende jaren voor stevige uitdagingen. Starters op de woningmarkt kunnen moeilijk een huis vinden. De wachttijden in de sociale sector zijn fors gestegen. Dat wordt mede veroorzaakt doordat een groot deel van de vrijkomende woningen wordt toegewezen aan mensen met een urgentiestatus. Er zijn weinig woningen met woonlasten tussen de zeventhonderd en duizend euro per maand, waardoor de uitstroom uit de sociale sector laag is. Al deze factoren zorgen ervoor dat de woningmarkt op slot zit.

Woningen voor iedereen

De eerste generatie nieuwe Zoetermeeders wordt ouder en heeft nu andere woonbehoeften dan toen ze hun huidige woning betrokken. Maar geschikte seniorenwoningen zijn schaars waardoor ze, vaak tegen hun zin, in hun eengezinswoning blijven wonen. Die woning komt daardoor ook niet beschikbaar voor nieuwe bewoners.

Tegelijkertijd moeten er vanwege de blijvend hoge vraag tien- tot zestienduizend nieuwe woningen worden gebouwd. Dat is 20 tot 30% van het aantal woningen dat Zoetermeer nu telt. Aan de ene kant is dit een mooie kans om knelpunten op de woningmarkt op te lossen. Aan de andere kant gaat het om zoveel extra woningen, die binnen de huidige bebouwing moeten worden gerealiseerd, dat het een hele uitdaging zal zijn om dit niet ten koste van de woonkwaliteit te laten gaan.

De uitdaging voor de komende jaren is dus het bouwen van voldoende nieuwe woningen aansluitend bij de behoeften van onze inwoners, het op gang brengen van de doorstroom op de woningmarkt en het behouden van het prettige woonklimaat van onze stad.

Daarom willen wij:

- regionale samenwerking als het gaat om wachtlijstbeheer, nieuwbouw en studentenhuisvesting;
- meer woningen voor jongeren en starters;

- dat alle wijken moeten levensloopbestendig worden gemaakt. In iedere wijk komen clusters woningen die aantrekkelijk zijn voor jongere ouderen die nu in een eengezinswoning wonen en waar voor oudere ouderen de faciliteiten zijn die nodig zijn. Dit concept kan ook een belangrijke bijdrage leveren aan de bestrijding van eenzaamheid onder ouderen;
- de ChristenUnie-SGP wil op termijn in iedere wijk een woon-servicezone hebben waar op een klein gebied woningen voor ouderen worden gecombineerd met de voorzieningen (gezondheidscentrum, winkel, ontmoetingscentra) die voor hen belangrijk zijn. Aanleg van deze zones in de oudere wijken van Zoetermeer moet voortvarend worden gestart.
- de gemeente gaat doorstroommakelaars inzetten om ouderen te ontzorgen bij het doorstromen van een eengezinswoning naar een seniorenwoning;
- er wordt in samenwerking met woningcorporaties een proef gedaan met generatiewoningen. Dit zijn huizen die bestaan uit twee complete woningen waarin ouderen en hun kinderen zelfstandig dicht bij elkaar kunnen wonen met voldoende privacy;
- de norm van 30% sociale huurwoningen moet worden gehandhaafd en het aandeel huurwoningen in de vrije sector moet gaan groeien om de wachtlijsten te verkorten. De ChristenUnie-SGP steunt daarom het Woningbouwplan Zoetermeer op dit punt;
- Zoetermeer biedt starters de mogelijkheid gebruik te maken van de starterslening en het starterscontract. Dit zijn goede instrumenten om (door)starters op de woningmarkt net dat zetje te geven om wel een woning te kunnen kopen en zo de doorstroming te bevorderen op de huizenmarkt;
- om de druk van urgentieverklaringen op de woningmarkt te verminderen worden compacte appartementen gerealiseerd bijvoorbeeld door het ombouwen van leegstaande kantoorruimtes. Mensen met een urgentieverklaring moeten op korte termijn zo'n appartement kunnen krijgen en vervolgens via de reguliere wachtlijst doorstromen naar een andere woning.

Woningbouwcorporaties

Woningbouwcorporaties zijn belangrijke partners bij het behalen van de doelen van de gemeente voor de woningmarkt. Omdat sociale woningbouw niet kostendekkend is, is het voor de financiële gezondheid van de corporaties belangrijk dat ze ook ruimte krijgen voor andere activiteiten. Deze moeten de primaire taak, zorgen voor betaalbare woningen aan de onderkant van de markt, ondersteunen.

Daarom willen wij:

- dat de gemeente, binnen de grenzen van de woningwet, corporaties ruimte geeft voor activiteiten naast het bouwen en verhuren van sociale woningen, zoals het verhuren van woningen met een huur boven de sociale huurgrens;
- de kloof tussen huren en kopen verkleinen: de gemeente gaat met de corporaties samenwerken om sociale koopwoningen te realiseren. Hierbij koopt de bewoner met korting een woning van de corporatie en koopt de corporatie de woning terug als de eigenaar verhuist. Wij willen vasthouden aan de grens van 30% sociale huur.

Een groeiende stad

De ChristenUnie-SGP onderschrijft de noodzaak van het bouwen van een groot aantal nieuwe woningen. Maar we vinden het belangrijk dat zowel in nieuwe wijken als in verdichtende wijken aandacht blijft voor een groen karakter en een goed voorzieningenniveau.

Het moet duidelijk zijn dat voor ons het oplossen van de knelpunten op de Zoetermeerse woningmarkt prioriteit heeft boven de aantallen van tien- of zestien duizend woningen.

6.2 Verkeer

Zoetermeer is een nieuwe stad. Dat heeft als voordeel dat het wegennet en het openbaar vervoer niet gegroeid maar ontworpen zijn. Daardoor heeft Zoetermeer naast een wegennet voor auto's en een grotendeels daarvan los liggend netwerk van fietspaden ook een uitgebreid open vervoersnet met als groot pluspunt de RandstadRail.

Deze combinatie dient Zoetermeer goed, maar de groei van de stad en veranderingen zoals de opkomst van elektrisch rijden maken dat verkeer in onze stad blijvend aandacht nodig heeft.

Als ChristenUnie-SGP kiezen we voor verduurzaming van de mobiliteit, een betere benutting van de bestaande infrastructuur en het beter met elkaar verbinden van de verschillende vervoerssoorten: auto, openbaar vervoer en fiets.

Door de opkomst van de elektrische fiets liggen Den Haag, Delft, Leiden en Rotterdam op fietsafstand van Zoetermeer en is de fiets voor een grotere groep forenzen een potentieel alternatief voor de auto. Dat vraagt om een goed regionaal fietsnet en efficiënte fietsroutes binnen de stad die niet te veel vertragend werken.

Omdat de auto hoe dan ook een rol blijft spelen willen we wel blijven investeren in het wegverkeer.

Daarom willen wij:

- snelle fietsroutes naar omliggende gemeentes, in samenwerking met andere gemeentes en waar nodig met de provincie;

- brede, hindernisvrije fietspaden binnen de stad, met ruimte voor snelle en minder snelle fietsers. Nieuwe fietspaden die volgens CROW aanbevelingen worden aangelegd. De grote doorgaande routes door de stad worden binnen 5 jaar aangepast volgens deze richtlijnen;
- beperkte wachttijden voor fietsers bij verkeerslichten;
- bij sneeuwval met prioriteit fietspaden sneeuwvrij maken om gevaarlijke situaties te voorkomen;
- gratis bewaakte fietsenstallingen op belangrijke locaties zoals bij het centrum en belangrijke OV-locaties. Moderne fietsen en e-bikes zijn kostbaar en moeten veilig gestald kunnen worden;
- knelpunten in de hoofdwegen van de stad zoals de Europaweg en de ontsluiting naar Leiden verbeteren;
- onderzoeken of de aansluiting Afrikaweg-N470 verbeterd kan worden;
- OV-fietsverhuur op alle OV-knooppunten zodat reizigers naar onze stad de laatste kilometer snel kunnen afleggen;
- schone bussen bij een nieuwe aanbesteding voor het openbaar vervoer;
- verbetering van de sociale veiligheid in de omgeving van de haltes van de RandstadRail, de stations en parkeerplaatsen.

6.3 Onderhoud openbare ruimte

De openbare ruimte is voor bewoners en bezoekers het gezicht van Zoetermeer. Hoe de stad eruit ziet bepaalt voor een belangrijk deel hoe mensen de stad ervaren. Opzet én onderhoud van de openbare ruimte is dus belangrijk. In financieel zware tijden is bezuinigen op onderhoud goed te verdedigen, maar nu er weer meer financiële mogelijkheden zijn, moet de gemeente een inhaalslag maken. Dat betekent overigens niet dat de gemeente zelf verantwoordelijk moet zijn voor al het onderhoud. Waar mogelijk worden inwoners betrokken bij het onderhoud in hun directe omgeving.

Daarom willen wij:

- dat bij groot groenonderhoud van groen kaalslag wordt voorkomen;
- dat voet- en fietspaden weer onkruidvrij worden gemaakt;
- dat de gemeente alert reageert op meldingen van inwoners en laat weten of en wanneer er werk van een melding wordt gemaakt;
- dat de gemeente adoptiegroen promoot en (financieel) ondersteunt.

7. Sport, bruis en cultuur

7.1 Sport

De ChristenUnie-SGP is fanatiek supporter van breedtesport in de stad, maar ook topsport is belangrijk. Het vormgeven van een breed toegankelijk en ambitieus sportprogramma heeft grote verdiensten voor de stad en de Zoetermeeders persoonlijk. Voor ons staat een gezonde balans tussen individu en samenleving voorop.

Topsport versus breedtesport

Beleidsvorming op het gebied van topsport in de gemeente moet vooral worden gezien als stimulerend, faciliterend en ondersteunend. Daar kan ook niet-structurele ondersteuning in de vorm van kennis en bijstand vanuit de gemeente aan te pas komen, mits het duidelijk opbouwend is voor de gehele Zoetermeerse gemeenschap. Een uitstralende werking richting breedtesport is onmisbaar en dient vooraf worden geformuleerd als target, als voorwaarde voor ondersteuning. Topsporters zijn toch vaak een visitekaartje voor de stad en een voorbeeld voor met name onze jongeren.

Wij zien topsport dus als *ondersteunend* aan breedtesport én andersom. Daarbij is het voor ons duidelijk dat breedtesport de prioriteit moet krijgen. Het is leuk als grote sportevenementen onze stad aandoen, maar als die geen overduidelijke meerwaarde hebben voor de maatschappelijke functie van sport, kiezen wij voor andere doelen. Breedtesport bevordert de gezondheid, samenleving, is opbouwend voor het verenigingsleven en helpt bij het bereiken van ambities op het gebied van welzijn. Denk hierbij aan het tegengaan van overgewicht bij kinderen in de stad.

Aansluiting door sportverenigingen

Sportverenigingen in de stad hebben door aansluiting bij welzijnsprogramma's extra kansen om de financiële situatie te verbeteren. Veel verenigingen hebben moeite het hoofd boven water te houden door (voornamelijk) tekort aan vrijwilligers en geldgebrek. Aansluiting bij gemeentelijke welzijnsprogramma's kan daarbij verlichting geven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kortingen via de Zoetermeerpas bij het aanbieden van sportactiviteiten.

Wordt een activiteit aangeboden met korting voor een doelgroep met een kleine beurs? Dan kan de gemeente in voorkomende gevallen meehelpen met organisatie of andere faciliterende werkzaamheden, mits het initiatief bij de vereniging blijft. Bij de organisatie van de activiteiten is

het harde voorwaarde dat wordt gekeken naar het al bestaande aanbod, zowel van niet-commerciële aanbieders als commerciële aanbieder. Zo help je inwoners, maar wordt de markt niet verstoord.

De combinatiefunctionaris heeft daarbij het overzicht waar verenigingen uitvoering kunnen geven aan ambities door activiteiten aan te bieden. De combinatiefunctionaris wordt dan ook adequaat ondersteund, aangezien zij veel investeren in de Zoetermeerse samenleving.

Ook Zoetermeerse ondernemers kunnen verenigingen daarbij helpen. Denk bijvoorbeeld aan het nemen van energiebesparende maatregelen of het aanbieden van producten en diensten tegen gereduceerd tarief in ruil voor kennis over gezond leven voor werknemers. Op deze manier werkt sport opbouwend en verbindend, ook voor Zoetermeerse ondernemers.

Individueel

De ChristenUnie-SGP wil meer aandacht voor buitensport in de openbare ruimte. Het initiatief van een sportpark in de buurt van de Noord Aa verdient wat ons betreft daarom meer onderzoek dan gedaan is. Nog belangrijker is sporten naast de deur. Het aantal sporttoestellen in de wijken mag dan ook groter dan nu. Ook het oude DSO-terrein biedt daarvoor een goede plek en kan door de gemeente als eerste worden aangeboden. Daarnaast is het Buytenpark geschikt, mits er een harde grens tussen sportpark en natuur wordt getrokken, om verstoring tegen te gaan. Zo wordt sporten (financieel) laagdrempelig en juist bij bevolkingsgroepen met een kleine beurs is vaker sprake van overgewicht.

7.2 Bruisende stad

Bruis is een begrip dat meestal in verband gebracht wordt met activiteiten in de binnenstad waarbij veel geluid wordt geproduceerd. Wij denken bij bruis graag aan activiteiten die in gezinsverband gedaan kunnen worden, waarbij er voor "elk wat wils" is. Niet alleen de Big Five, maar ook laagdrempelige activiteiten bijvoorbeeld voor de woensdagmiddag.

Helaas hebben we als gemeente vanwege bezuinigingen het zwembad Keerpunt af moeten stoten en is dat in particuliere handen gevallen. Een aantal weken per jaar is dit nu open. De ChristenUnie-SGP vindt het onacceptabel dat er in Zoetermeer zo weinig mogelijkheden zijn voor recreatief zwemmen. Wij willen dat er in Zoetermeer weer een zwembad komt dat voor het hele jaar bruikbaar is.

Wij zouden in dit verband meer willen pleiten voor een voorziening waarbij diverse activiteiten of sporten onder één dak samengebracht worden, zoals bij de Uithof in Den Haag. Recreatief

zwemmen in combinatie met bijvoorbeeld karten, bowlen, schaatsen, een ballenbad, lasergamen enzovoort. Dit moet de gemeente natuurlijk niet zelf gaan bouwen, maar als hiervoor initiatieven opduiken, moet de gemeente dit zo goed mogelijk faciliteren.

7.3 Cultuur

De ChristenUnie-SPG pleit altijd voor meer samenwerking op cultureel gebied. We zijn blij en verwachten er veel van dat er nu een cultuurmakelaar is, die samenwerking op het gebied van bruis in de stad bevordert.

Het cultuurfonds heeft een belangrijke opgave om nieuwe en lokale initiatieven te stimuleren. De gemeente moet voldoende middelen beschikbaar stellen om dit te bevorderen.

Het CKC heeft een belangrijke rol in het divers aanbieden van culturele activiteiten, het onderdak geven aan verenigingen en de koppeling te maken met het onderwijs.

De realisatie van Terra Art laat te lang op zich wachten. Het is belangrijk dat dit expositiecentrum opgestart wordt om de schakel tussen de Dorpsstraat en het stadscentrum te versterken.

Daarom willen wij:

- bruis voor gezinnen: ofwel gezellige dingen die je op zaterdagmiddag samen kunt doen;
- de komst van een nieuw zwembad stimuleren en op deze plek ook ruimte bieden aan andere sportieve en recreatieve activiteiten;
- investeren in breedtesport;
- nog meer samenwerking op cultureel gebied en opstart van Terra Art.